

ת"פ 64530/05/19 - מדינת ישראל נגד י' ס'

בית משפט השלום בירושלים

תפ"ק 64530-05-19 מדינת ישראל נ' ס'

מספר פל"א 183899/2019 מספר פל"א 212102/2019

לפני כבוד השופט בכיר יהושע צימרמן
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם י' ס'

גזר דין

תמצית השתלשלות ההליך

הנאשם החל את תוכנית בית המשפט הקהילתי בחודש ינואר 2020.

הנאשם שולב בבית המשפט הקהילתי בשל עבירות פליליות שביצע בחודשים אפריל ומאי 2019 (תפ"ק 64530-05-19) ועיקרן עבירות רכוש, התפרצויות גניבה הפרעה לשוטר ועוד.

בסמוך לכניסתו להליך הקהילתי הנאשם שהה קרוב ל 6 חודשים בקהילה טיפולית סגורה - מלכישוע ואולם החליט לעזוב את הקהילה. כאפשרות טיפולית חלופית שולב הנאשם במרכז יום לנפגעי סמים של יחידת ההתמכרויות העירונית בירושלים ואולם גם שילוב זה לא צלח.

הנאשם סבל מתסמינים פוסט טראומטיים רבים שהשפיעו עליו רבות. שרות המבחן ניסה לגייס את הנאשם לתוכנית שיקומית חלופית ובכלל זאת טיפולים פרטניים בתחום ההתמכרויות ובתחום בריאות הנפש וקשר טיפולי בשרות המבחן. נבחנה בנוסף אפשרות אשפוז יום פסיכיאטרי ואולם הגורמים המקצועיים לא מצאו את הנאשם מתאים לכך. הנאשם התקשה להתגייס לתוכנית החלופית שגובשה והאפשרות היחידה שנותרה להמשך שיקומו הייתה חזרתו לקהילה הטיפולית הסגורה במלכישוע. היו קשיים בכניסתו שוב לקהילה. במשך מרבית התקופה הנאשם כמעט ולא מסר בדיקות לגילוי סמים או אלכוהול ובחלק מתקופה זו הנאשם היה בהתמכרות פעילה. שרות המבחן והתביעה ביקשו לסיים את שילובו בבית המשפט הקהילתי לאחר שכל טיפול בהתמכרות לא צלח במשך שנה וחצי מכניסתו לבית המשפט

הקהילתי, ואילו הנאשם והסנגורית ביקשו הזדמנות אחרונה. בחלוף כ 3 חודשי המתנה וניסיונות לגייס את הנאשם לכניסה לקהילה, ניסיונות שלא צלחו, ביקש הנאשם בדיון ביום 13.9.21 לסיים את השתלבותו בבית המשפט הקהילתי, כל זאת בחלוף שנה ושמונה חודשים מתחילת התהליך, ובית המשפט הורה על סיום ההליך הקהילתי.

נקבע דיון לטיעונים לעונש ואולם הצדדים ביקשו לדחות הדיון כדי להשלים בדיקות לגבי מכלול תיקיו של הנאשם ולשם "ניקוי שולחן". הדיון נדחה מעת לעת בשל סיבות שונות ובדיון ביום 25.4.22, בהעדרו של הנאשם, מסרה ב"כ הנאשם כי הנאשם שב לקהילה הטיפולית מלכישוע וכי הוא שווה שם כבר כחודשיים. הסנגורית ביקשה להחזירו לבית המשפט הקהילתי.

בדיון ביום 27.6.22 התייצב הנאשם ומסר אודות שילובו בקהילה. הסנגורית ביקשה לעקוב אחר התקדמותו ובית המשפט דחה הדיון למעקב ליום 12.9.22. ביום 12.9.22 התקיים דיון ובו הנאשם סיפר אודות המשך התקדמותו בהליך השיקומי. בית המשפט התרשם כי אכן כך פני הדברים ונתן לכך ביטוי בהחלטתו. כך הייתה ההתרשמות גם ביום 9.11.22 ואולם לנוכח העובדה כי הנאשם מבצע עצמאית הליכי שיקום חיוביים מחוץ למסגרת בית המשפט הקהילתי בית המשפט לא הורה על חזרתו להליך הקהילתי אלא המשך מעקב אחר ההליך השיקומי במסגרת ההליך הפלילי שאינו קהילתי. לשם כך הורה בית המשפט על הגשת תסקיר שרות המבחן. לאחר סיום שהותו בקהילה הטיפולית במלכישוע ושלב ההוסטל, הנאשם שב לירושלים. המלצת שרות המבחן בתסקירו מיום 18.6.23 הייתה המשך טיפול ביחידת ההתמכרויות העירונית ואולם הנאשם לא נרתם לכך.

בדיון ביום 12.7.23 נתבקשה שוב החלטת בית המשפט בעניין החזרתו של הנאשם לבית המשפט הקהילתי. בית המשפט נתן החלטתו המנומקת ודחה הבקשה. בית המשפט בהחלטתו חזר והבהיר לנאשם כי באפשרותו להסתייע גם כעת בצוות בית המשפט הקהילתי בנושאים שונים אותם הנאשם העלה ובית המשפט חזר על האפשרות להשתלב ביחידת ההתמכרויות העירונית -של"מ. הנאשם לא עשה זאת.

הדיון נדחה לחודש ינואר לטיעונים לעונש. בין לבין הנאשם ביצע עבירות רכוש חמורות נוספות, נעצר והוא כעת עצור בפיקוח אלקטרוני. ביום 1.2.24 הצדדים טענו לעונש.

תמצית טיעוני הצדדים

המאשימה טענה כי בסופו של דבר ועל אף הניסיונות הרבים הנאשם לא עשה תהליך שיקומי ועל כן יש לגזור את דינו בהתאם למתחמי הענישה אותם ציינה. בשל כך המאשימה עתרה להטלת 30 חודשי מאסר בפועל. הסנגורית מנגד סברה כי הנאשם עבר תהליכי שיקום, יש לזקוף לזכותו את השהות הממושכת בקהילה הטיפולית מלכישוע וסיום בהצלחה של התוכנית המלאה של הקהילה. במסגרת התוכנית הנאשם שהה תקופה ממושכת ביותר בקהילה הסגורה ואחר כך בהוסטל, והעיקר, הנאשם נגמל מהשימוש בסמים. הסנגורית העלתה טענות רבות נוספות בקשר לתהליך בבית המשפט הקהילתי ולאחריו. לנוכח כל האמור ביקשה הסנגורית כי הדיון ידחה לשם קבלת תסקיר שרות מבחן ולחלופין טענה כי העונש המתאים לנאשם ומעשיו אינו מאסר מאחורי סורג ובריח אלא לכל היותר מאסר קצר בעבודות שרות.

דין והכרעה

ההתלבטות קשה, וכפי שמתרחש לא אחת שני הצדדים בטיעוניהם מאירים צד זה או אחר של המטבע. המאשימה טוענת כי במבחן התוצאה הנאשם המשיך ועבר עבירות ולכן לא ניתן לומר שהשתקם. הסנגורית טוענת כי הנאשם עבר בסופו של דבר תהליך שיקומי משמעותי ביותר וכי עבירותיו האחרונות הינן מעידה רגעית ופיתוי אחר קרוב משפחה של הנאשם.

נסיבות חיים

לנאשם קשיי חיים רבים עוד מגיל צעיר ובמסגרת משפחתו הגרעינית. הנאשם סובל מתסמיני פוסט טראומה, נזקק לטיפול בתחום בריאות הנפש, כולל נסיונות אובדניים, מצב כלכלי קשה, מחלת התמכרות רבת שנים ושימוש בסמים ואלכוהול. הנאשם גם חווה קשיים משפחתיים וזוגיים רבים, ובני הזוג התגרשו לאחורונה. הנאשם נכנס לקהילת מלכישוע עוד לפני כעשור סיים הליך שיקומי במלואו והצליח להמנע משימוש בסמים במשך כ-5 שנים. הנאשם בתקופה טובה זו נשא אשה, הקים משפחה ושמר על יציבות תעסוקתית. בשנת 2018 חווה פגיעה טראומטית אשר הסיגה אותו לאחור. הנאשם חזר לשימוש בסמים, וחזר למעורבות פלילית. הרישום הפלילי של הנאשם תומך בכיוון זה. הנאשם ביצע עבירות בין השנים 2007-2012 ובשנת 2015 נגזר דינו בגין עבירות מהשנים 2008-2012 להארכת מאסר מותנה, של"צ וצו מבחן לשנתיים. התקופה הבאה בה הנאשם חוזר לבצע עבירות הינה בשנת 2019 ואילך.

מאמצי השיקום

הנאשם עשה מאמצים רבים וכנים להשתקם שוב לאחר העבירות שביצע בשנת 2019. הנאשם ניסה לחזור שוב לקהילת מלכישוע ושהה שם כ-6 חודשים. הנאשם ניסה להשתלב בטיפול בהתמכרות במסגרות הנוספות שהוצעו לו, במרכז יום, בטיפול פרטני ובהגעה לקבוצות תמיכה (N.A), הנאשם גם ניסה לחזור למעגל העבודה ואולם הקשיים הנפשיים הרבים שליוו אותו לא אפשרו את שיקומו. כאשר נראה כי האפשרויות השיקומיות מוצו, ובשים לב לבקשת הנאשם הורה בית המשפט בחלוף שנה ושמונה חודשים על סיום שילובו של הנאשם בהליך הקהילתי ואולם דווקא אז מצא הנאשם כוחות וחזר בשלישית לקהילת מלכישוע. הפעם בדומה לפעם הראשונה ובשונה מהפעם השנייה הנאשם סיים את ההליך בקהילת מלכישוע במלואו כולל שהות בהוסטל. כל זאת יש לזקוף לחלוטין לזכות הנאשם. נאשמים רבים מתקשים להיכנס לקהילה טיפולית סגורה ולו פעם אחת. רבים מהנכנסים נושרים אחרי תקופות קצרות ואולם הנאשם שהה בקהילה 3 פעמים ובתקופות ממושכות. פעמיים בתקופה מלאה העולה על שנה ופעם אחת לתקופה של כ-6 חודשים.

תוצאת מאמצי השיקום

יחד עם זאת ועל אף שנדמה היה כי שיקומו סוף סוף מתייצב והנאשם עולה על דרך המלך, הנאשם שב וביצע עבירות רכוש חמורות. הנאשם אומר היום כי עבירות אלו לא בוצעו על רקע שימוש בסמים (בשונה מהעבר) ועל כן, טוענת

הסנגורית, החלק הארי משיקומו לא נפגע משום שהנאשם ממשיך להימנע משימוש בסמים. אני מתקשה מאוד לקבל טיעון זה בהקשר ההליך הפלילי אשר לפני. ממה נפשך, אם הנאשם ביצע את העבירות בשל חזרתו לשימוש בסמים הדבר מלמד כי התהליך השיקומי בהיבט ההתמכרותי, עדיין רחוק מהצלחה. ואם העבירות לא בוצעו על רקע זה, אזי מתברר כי ההימנעות משימוש בסמים אינה מצביעה על חזרתו למוטב והמסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור אינה רק על רקע שימוש בסמים. כך או כך במבחן המאמץ האמתי והמפרך הנאשם עמד, ובמבחן התוצאה הנאשם כשל. בית המשפט מלווה את הנאשם תקופה ממושכת ביותר (4 שנים). אני משוכנע כי הנאשם אכן עשה מאמצים כבירים ועבר תהליכים חיוביים משמעותיים ואולם בפריזמה של המשפט הפלילי המבחן הוא הימנעות מעבירות והימנעות מפגיעה בציבור ובזאת הנאשם כשל.

כשלונו זה האחרון מתיישב עם מכלול התנהלותו של הנאשם ב 4 השנים האחרונות. בתקופה בה שולב בהליך הקהילתי ולאחריה הנאשם ביצע עבירות רבות, בחודש אוגוסט 2020 נהג ברכב בהיותו בלתי מורשה לנהיגה ובזמן פסילה (תיק תעבורה 9259-08-20) ובחודש אוקטובר 2020 עבר חזר לבצע עבירות רכוש בשתי הזדמנויות (בתיק 69188-11-20 פריצה לרכב וגניבה, ובתיק 52774-07-21 גניבה ואיומים). בחודש ינואר 2022, שלושה חודשים בלבד לאחר סיום ההליך הקהילתי, חזר הנאשם וביצע עבירת התפרצות וגניבה (תיק 52664-01-22), ולאחרונה, בחודש אוקטובר 2023, לאחר שסיים בהצלחה שנה וחצי של שהות בקהילת מלכישוע ובהוסטל חזר הנאשם וביצע עבירת פריצה לעסק וגניבה (תיק 23064-10-23).

מתחם העונש ההולם והעונש המתאים לנאשם

המתחם ההולם למכלול מעשי הנאשם ינוע עד מס' שנות מאסר. ואולם קיימות נסיבות רבות שאינן כרוכות בעבירה כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין אשר יטו את הכף לקולא.

אין ספק כי גזירת דינו של הנאשם כעת למאסר בפועל ממושך תפגע בנאשם ותאיין את ההישגים השיקומיים שהצליח להשיג במאמץ רב (סעיף 40יא(1)).

אין ספק כי העונש יפגע במשפחתו ובילדיו של הנאשם (סעיף 40יא(2)).

הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו. אמנם לא ניתן לומר כי הנאשם חזר למוטב ואולם המחוקק הכיר גם במאמצי נאשם לחזור למוטב (סעיף 40יא(3)) מאמצים אלו היו כאמור רבים וזאת וודאי שיש לזקוף לזכותו.

לנסיבות חיי הקשות של הנאשם ולתגובותיו הפוסט טראומטיות הייתה השפעה על ביצוע מעשי העבירה כפי ששרות המבחן עמד על כך רבות בתסקיריו סעיף 40יא(8)).

הנסיבות המתוארות לעיל מטות כאמור את הכף לקולא ואולם אין בהן כדי להביא לתוצאה העונשית המבוקשת על ידי

הנאשם ובאת כוחו. קבלת עמדת הסנגורית למול עבירותיו הרבות של הנאשם, חומרתן, רציפותן וביצוען תוך כדי ניסיונות השיקום של הנאשם הינו לטעמי בלתי סביר בעליל.

לנוכח כל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים :

מאסר בפועל לתקופה של 11 חודשים. מפעיל מאסר מותנה בן 3 חודשים מתיק תת"ע 6462-07-20 חודש במצטבר וחודשיים בחופף למאסר שהוטל בתיק זה. סך הכל מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים. מתקופה זו ינוכו ימי מעצרו בתיקים אשר נדונו במסגרת הליך זה.

מאסר לתקופה של 7 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע.

מאסר לתקופה של 4 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון או הפרעה לשוטר.

מאסר לתקופה של 6 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא ינהג בזמן פסילת רישיון נהיגה או ללא רישיון נהיגה תקף.

פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

התחייבות בסך של 2000 ₪ למשך 3 שנים שלא יעבור אחת מהעבירות בהן הורשע.

6 חודשי פסילת רישיון נהיגה. מפעיל פסילה מותנית בת 3 חודשים מתיק תת"ע 6462-07-20 במצטבר לפסילה שהוטלה בתיק זה. הפסילה תחל לאלתר והנאשם פטור מחובת הפקדה.

פיצויים לנפגעי העבירות כדלקמן :

פיצוי בסך של 8000 ₪ לנפגעת העבירה אתי יעקב בתיק 64530-05-19 ישולם ב 10 תשלומים תשלום ראשון עד ליום 1.7.24

פיצוי בסך של 4000 ₪ לנפגע העבירה אור חיים יום טוב בתיק 64530-05-19 ישולם ב 8 תשלומים תשלום ראשון עד ליום 1.5.25

פיצוי בסך של 500 ₪ לנפגע העבירה זכריה אשראקי בתיק 24881-06-21 ישולם עד ליום 1.11.25

פיצוי בסך של 1000 ₪ לנפגעת העבירה נידא חטיב בתיק 69188-11-20 ירושלים ב 2 תשלומים תשלום ראשון עד ליום 1.12.25

פיצוי בסך של 10000 ₪ לנפגע העבירה שפרטיו ימסרו על ידי המאשימה בתיק 52664-01-22 ירושלים ב 10 תשלומים תשלום ראשון עד ליום 1.2.26

פיצוי בסך של 500 ₪ לנפגע העבירה שפרטיו ימסרו על ידי המאשימה בתיק 23064-10-23 ירושלים עד ליום 1.12.26

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ט שבט תשפ"ד, 08 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.